

Raadsvoorstel

Onderwerp: Zienswijze concept Regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers en locatiekeuze opvang asielzoekers 2025-2026

Datum collegevergadering	9 april 2024	Ambtenaar	J. Engels
Zaaknummer	1662681	Telefoon	0255 567200
Portefeuillehouder(s)	S. Smeets	E-mailadres	jengels@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

- Kennis te nemen van het concept Regioplan opvang asielzoekers Kennemerland 2025-2026
- Geen wensen of bedenkingen te uiten bij het concept Regioplan opvang asielzoekers Kennemerland 2025-2026
- De VOB-kade op te nemen in het regioplan als opvanglocatie van 300 vluchtelingen tot wanneer er een locatie op land gereed is.

Samenvatting

Op 23 januari 2024 stemde de Eerste Kamer in met de wet 'Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (de Spreidingswet). Doel van deze wet, die op 1 februari 2024 in werking trad, is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten.

Het Rijk stelde vast dat er landelijk de komende twee jaar (2025 en 2026) 96.000 opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers. De indicatieve opgave voor de regio Kennemerland is 3.347 plekken. Voor de gemeente Velsen gaat het om 377 plekken, waarvan 32 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv).

Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels (PRT's) hoe zij gezamenlijk deze opgave invullen. We gaan hierbij uit van het Regionaal plan Kennemerland opvang asiel, dat medio 2023 is bekrachtigd door de gemeenteraden. Dit regioplan beschrijft hoe de gemeenten in de regio Kennemerland invulling geven aan de opvangopgave tot eind 2024.

Vanwege de wettelijke verplichting, de nieuwe opgaven en het aflopen van het huidige regioplan eind dit jaar, is er een aanvulling nodig op dit plan. Dit resulteert in het Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025-2026.

Het college vraagt de raad om een zienswijze op dit concept regioplan.

GEMEENTE VELSEN

De Amv locatie in Driehuis biedt plek aan 100 alleenstaande minderjarige vluchtelingen en staat als Velsense inbreng voor een duurzame opvanglocatie in het aangepaste regioplan (looptijd t/m eind 2027 met een optie tot verlenging). In april gaat het college in gesprek met de raad over hoe Velsen na 31 december 2024 invulling geeft aan de aanvullende 277 opvangplekken. De locatie voor deze opvangplekken moet ook als Velsense inbreng in het regioplan worden opgenomen. We doen dit samen met de zienswijze over het concept regioplan, omdat deze besluiten sterk met elkaar samenhangen.

Inleiding

Op 23 januari 2024 stemde de Eerste Kamer in met de wet 'Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (de Spreidingswet). Doel van deze wet, die op 1 februari 2024 in werking trad, is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten.

Het Rijk stelde vast dat er landelijk de komende twee jaar (2025 en 2026) 96.000 opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers. De indicatieve opgave voor de regio Kennemerland is 3.347 plekken. Voor de gemeente Velsen gaat het om 377 plekken, waarvan 32 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv).

Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels (PRT's) hoe zij gezamenlijk deze opgave invullen. We gaan hierbij uit van het Regionaal plan Kennemerland opvang asiel, dat medio 2023 is bekrachtigd door de gemeenteraden. Dit regioplan beschrijft hoe de gemeenten in de regio Kennemerland invulling geven aan de opvangopgave tot eind 2024.

Vanwege de wettelijke verplichting, de nieuwe opgaven en het aflopen van het huidige regioplan eind dit jaar, is er een aanvulling nodig op dit plan. Dit resulteert in het Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025 en 2026.

Het college vraagt de raad om een zienswijze op dit concept regioplan.

De Amv locatie in Driehuis biedt plek aan 100 alleenstaande minderjarige vluchtelingen en staat als Velsense inbreng voor een duurzame opvanglocatie in het aangepaste regioplan (looptijd t/m eind 2027 met een optie tot verlenging). In april gaat het college in gesprek met de raad over hoe Velsen na 31 december 2024 invulling geeft aan de aanvullende 277 opvangplekken. De locatie voor deze opvangplekken moet ook als Velsense inbreng in het regioplan worden opgenomen. We doen dit samen met de zienswijze over het concept regioplan, omdat deze besluiten sterk met elkaar samenhangen.

De opgave voor Kennemerland

Het Rijk stelde vast dat er landelijk de komende twee jaar (2025 en 2026) 96.000 opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers. Voor de provincie Noord-Holland gaat het om 16.290 opvangplekken. De indicatieve opgave voor de regio Kennemerland is 3.347 plekken.

Aantal opvangplekken	Opgave obv capaciteitsraming 2023	Opgave obv capaciteitsraming 2025-2027	
	Regulier	Regulier	Waarvan amv
Kennemerland	2.108	3.347	283
Beverwijk	160	226	19
Bloemendaal	90	169	14
Haarlem	620	963	82
Haarlemmermeer	607	1.015	86
Heemskerk	149	224	19
Heemstede	105	191	16
Velsen	261	377	32
Uitgeest	51	88	7
Zandvoort	65	94	8

Opgave voor Velsen

Velsen heeft voor de komende twee jaar een opgave van 377 plekken.

Op dit moment biedt de gemeente Velsen 388 opvangplekken voor vluchtelingen en voldoet aan de taakstelling. Er verblijven 300 vluchtelingen op het opvangschip in Velsen-Noord. En we vangen in Driehuis 88 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (Amv'ers) op. Het opvangschip ligt tot eind 2024 aan de VOB-kade. De gemeenteraad besloot op 22 mei 2023 het college de opdracht te geven om te onderzoeken op welke locaties opvang van asielzoekers op land duurzaam gerealiseerd kan worden, voor de lange termijn na 2024. En hierbij in eerste instantie te zetten op de meest kansrijke locaties, Handgraaf of sportpark De Elta. Op dit moment voeren we hier een haalbaarheidsonderzoek naar uit.

- *Uitruil in onderlinge taakstellingen*

Zowel op provinciaal niveau als op regionaal niveau bestaat de mogelijkheid om opgaven tussen gemeenten en regio's uit te ruilen of te verevenen. Het gaat dan om drie doelgroepen: asielzoekers, statushouders en opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Op het moment dat één gemeente mogelijkheden ziet om meer opvangplekken voor asielzoekers te realiseren dan de individuele opgave, kunnen onderling afspraken worden gemaakt om dit te verevenen met opgaven op de andere doelgroepen. Hiermee creëren de gemeenten meer flexibiliteit in de oplossingsmogelijkheden voor de verschillende opgaven. Het past binnen de visie van de negen gemeenten om gezamenlijk tot een regionale oplossing te komen voor alle opgaven.

Beoogd doel en effect van het besluit

Het Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025-2026 is een aanvulling op het bestaande regioplan (2023) en geeft inzicht in de wijze waarop de negen gemeenten in Kennemerland gezamenlijk vorm geven aan de opgave zoals die door het Rijk is neergelegd. Door in te stemmen met dit concept regioplan geeft de gemeente Velsen voor haar deel uitvoering aan de opgave vanuit het Rijk voor de regio Kennemerland.

Argumenten

Wettelijke verplichting

Provincies en gemeenten hebben tot 1 november 2024 de tijd om tot een eerlijke verdeling te komen. Zij dienen dan een provinciaal plan (verslag) in bij de staatssecretaris, die uiterlijk 31 december beoordeelt of het plan akkoord is en hiermee aan de wettelijke taak wordt voldaan (verdeelbesluit). Vervolgens hebben gemeenten tot 1 juli 2025 de tijd om tot realisatie van de asielopvang te komen.

Als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele provinciale opgave in te vullen, kan de minister zelf gemeenten aanwijzen en daarmee verplichten om asielzoekers op te gaan vangen.

Locatie op land nog niet gerealiseerd

Het is onmogelijk dat we in Velsen op 31 december 2024 een nieuwe opvanglocatie op land gerealiseerd hebben. We zijn bezig met een haalbaarheidsonderzoek naar de locaties Handgraaf en De Elta voor een locatie op land voor de opvang van asielzoekers. We streven hiervoor naar besluitvorming in november 2024. Bij een positief besluit is de snelst mogelijke planning (zonder bezwaren en procedures) dat het COA eind Q2/begin Q3 van 2025 kan starten met de realisatie van een Azc. Bij de meest snelle variant, tijdelijke flexbouw, duurt het dan zeker nog minimaal 9 maanden om te komen tot realisatie. Dat betekent dat het met deze snelle planning op zijn vroegst zomer 2026 is voordat de tijdelijke flexbouw er staat. Het uitgangspunt is echter duurzame bouw, geen flexbouw. Daarnaast is het, gezien de weerstand en te verwachten zienswijzen en juridische procedures van inwoners, niet realistisch dat het COA eind Q2/begin Q3 2025 echt kan starten met de realisatie van een Azc.

We hebben echter een alternatief voor de komende tijd. Dat is het langer laten liggen van de Ocean Majesty voor een langere periode. Zo voldoen we aan onze wettelijke taakstelling op een manier die, zoals blijkt uit de praktijk van nu, goed handelbaar is en geen problemen oplevert.

Alternatieven

De Ocean Majesty vertrekt. Dit betekent dat we dan niet voldoen aan onze wettelijke taakstelling en alleen Amv'ers opvangen. De andere gemeenten in de regio moeten dan meer doen, omdat we ook niet aan onze regionale taakstelling voldoen. Dit wordt lastig, aangezien de andere gemeenten ook druk zijn met hun eigen opgaven. Daarnaast kunnen we gedwongen worden door het Rijk om aan onze opgave te voldoen. Zij kunnen locaties in gemeenten aanwijzen om asielzoekers op te vangen.

Risico's

Het doet iets met het vertrouwen van inwoners van Velsen-Noord wanneer de Ocean Majesty langer blijft liggen. Dit is extra gevoelig vanwege het Actieplan Velsen-Noord, waarmee werken aan het verbeteren van de leefbaarheid in Velsen-Noord.

We weten nu nog niet wanneer de locatie op land gerealiseerd is. Mogelijk is er na 2026 ook nog flexibele opvang nodig.

Zoals we eerder schetsten gaat het hier om het meest gunstige/snelle scenario, welke we niet heel kansrijk achten.

GEMEENTE VELSEN

Wanneer binnen twee jaar een locatie op land voor 200 personen gerealiseerd is, vertrekt het schip. Tezamen met de Amv locatie in Driehuis voor 100 personen komen we dan volgens de huidige opgave 77 plekken tekort
Hiervoor kijken we dan samen met de regio naar flexibele opvang.

Programma

Sociaal en Vitaal Velsen

Kader

De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)
Gemeentewet
Raadsakkoord en programma 2022 - 2026
Collegeprogramma Werken aan het Velsen van morgen

Participatie en inspraak

Financiële consequenties

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vinden van locaties voor asielopvang en draagt deze over aan het COA. Het COA draagt dan alle kosten met betrekking tot de verwerving van de locatie, de inrichting en de exploitatie van de locatie.

Uitvoering van besluit

Het COA is ook verantwoordelijk voor de benodigde voorzieningen in de locaties, voor dagbesteding en zorg. Afspraken over veiligheidsaspecten maken de gemeenten gezamenlijk met het COA. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor onderwijs aan asielzoekers die vallen onder de leerplicht. Over de uitbreiding van onderwijscapaciteit is al regionaal overleg gaande, ook gelet op de uitbreidingsvraag ten aanzien van Oekraïense vluchtelingen.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- Concept Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025 en 2026
- Overzicht duurzame locaties opvanglocaties Kennemerland

GEMEENTE VELSEN

- Raadsvoorstel zienswijze concept Regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers en locatiekeuze opvang asielzoekers 2025-2026
- Raadsbesluit concept Regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers en locatiekeuze opvang asielzoekers 2025-2026

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

- Regionaal plan Kennemerland opvang asiel (2023-2024)

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

D. Veurink

F.C. Dales